

náleží správa (administrace) okresní silnice (§ 6 druhý odstavec čes. zák. ze dne 12. srpna 1864, čís. 46 z. zák. a §u 22 čes. zák. ze dne 31. května 1866, čís. 41 z. zák.), k žalobci jako vlastníku mostu, t. j. vlastníku spojovacího článku okresní silnice přes řeku L. podle §u 5 čes. zák. čís. 46/1864 z. z. Most jest sice ve vlastnictví soukromém, ale slouží veřejnému upotřebení, což ani § 5 cit. zák. ani občanský zákon nevylučují (srv. také Randa, Právo vlastnické str. 15 a 16 o průchodních domech a mostech akciových společností). Žalobci jde o to, by mu byl přiznán proti okresu jako správci okresní silnice nárok na příspěvek k udržování mostu podle předpisů práva soukromého. Toho mohl by docílit jen tehdy, kdyby dokázal pro závazek okresu nějaký soukromoprávní titul podle §u 13 cit. zák. čís. 46/1864 z. zák., což se mu nepodařilo. Tvrzení žalobcovo, že žalovaný okres používá mostu na základě »osobovaného vydrženého práva«, ve kterémž směru prý je tu vadnost řízení, protože prý mu nebyla poskytnuta možnost, by to dokázal, jest právně bezvýznamným, neboť, nehledíc k tomu, že nikdo žalobci nebránil, by svá tvrzení dokázal, nebylo by lze mluvit o »osobování si« práva, kde by bylo právo vydrženo, protože by pak podle zákona příslušelo (§ 1452 obč. zák.) a vydržení práva předpokládá držbu práva, která zase předpokládá výkon obsahu práva vlastním jménem (§ 312 poslední věta obč. zák.). Toho tu u žalovaného okresu není, neboť okres jest jen správcem okresní silnice a pokud jí sám používá, činí tak jako ostatní občané, používá totiž věci k obecnému upotřebení určené. Žalobce snažil se sestrojiti si soukromoprávní poměr k okresu také tvrzením, že prý okres měl podle zákona z roku 1864 převzít se silnicí také most a když tak neučinil, nýbrž most v soukromém vlastnictví ponechal, vstoupil prý k žalobci do soukromoprávního poměru. Tato konstrukce je neudržitelná, neboť po účinnosti zákona z roku 1864 nic se nezměnilo na právní povaze veřejného, t. j. v mezích určení každému dovoleného používání mostu k přechodu nebo přejezdu řeky, právě tak jak tomu bylo před rokem 1864. Před tím i potom sloužil most ku všeobecné potřebě. Není-li tu však služebnosti užívání ve smyslu občanského zákona, nemá také místa předpis §u 508 obč. zák. a žaloba musila býti zamítnuta.

Čís. 6326.

»Třetí osobou« ve smyslu §u 37 ex. ř. jest rozuměti každou osobu, rozdílnou od dlužníka. Může jí býti i spoludlužník povinného i ten, kdo jest jako spoludlužník uveden v rozsudku, pokud nebyla proti němu povolena exekuce. Domnívá-li se vymáhající věřitel, že i proti spoludlužníku nabyt nároku na splnění závazku a vydáním věcí na zřízení zástavy, musí teprve žalobou zjednatí tomuto nároku průchod a nabyt takto zástavního práva, uplatnití je pak podle §u 461 obč. zák.

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Rv I 1269/26.)

Josefa Z-ová domáhala se na žalovaném vymáhajícím věřiteli uznání, že svršky, na něž vedl žalovaný ku vydobytí peněžité pohledávky exe-

kuci proti manželu žalobkyně, jsou vlastnictvím žalobkyně, že exekuce na ně vedená jest nepřipustnou a že se zrušuje. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Se zřetelem na odvolací důvod nesprávného právního posouzení sporu dlužno především jednati o nároku na vyslovení nepřipustnosti exekuce, který jest hlavním obsahem žaloby. V tom směru bylo zjištěno, že předměty, jichž se žaloba týká, jsou vlastnictvím žalobkyně, a to zjištění by stačilo k uznání žalobního nároku, kdyby zde nebylo vzájemných dopisů ze dne 13. a 14. září 1923, jimiž jest prokázáno, že žalobkyně jako spoludlužnice svého manžela Z-a uzavřela se žalovaným smlouvu, kterou mezi jiným i sporné předměty dala prohlášením do zástavy žalovanému za pohledávku nyní proti jejímu manželu vymáhanou. Tímto prohlášením, jak správně odvolání uvádí, nevzniklo ještě zástavní právo, ježto nedošlo ke skutečnému odevzdání, ale vznikl tím žalovanému proti žalobkyni nárok, by věci ty mu byly vydány. Byla-li tedy žalobkyně povinna, vydati věci žalovanému za účelem splnění smlouvy a zřízení zástavy, nelze uznati, že jest oprávněna brániti se tomu, když žalovaný jiným způsobem si opatřil toto právo zástavní, a nelze proto uznati, že žalobkyni k věcem těm přísluší práva, nedopouštějící výkonu exekuce, třebaš i měla vlastnické právo, neboť toto její právo vlastnické jest smluvně v poměru k žalovanému omezeno obligačním závazkem, odevzdati žalovanému věci, o něž jde, do držení a strpěti pak, aby jich realizací žalovaný došel zaplacení své pohledávky. Toto omezené právo vlastnické není právem v §u 37 ex. ř. naznačeným, a nelze proto tvrditi, že prvý soud věc nesprávně posoudil, zamítnuv žalobní žádost o uznání nepřipustnosti vedení exekuce, i když není správným odůvodnění prvního soudu, že již došlo ke zřízení práva zástavního ve smyslu §u 451 neb 452 obč. zák. Není-li však odůvodněn nárok dle §u 37 ex. ř., není podkladu pro uznání právního zájmu žalobkyně na tom, aby její právo vlastnické bylo co nejdříve vůči žalovanému zjištěno a není ani v tomto směru žaloba ve smyslu §u 228 c. ř. s. odůvodněna.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Žalovaný vymohl si, jak nesporno, exekuci pro svou vykonatelnou pohledávku proti manželu žalobkyně zabavením svršků, ale v zájemném protokolu byly popsány i věci, jež, jak rovněž není sporno, byly vlastnictvím žalobkyně. Sluší souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že prohlášením žalobkyně jako spoludlužnice jejího manžela ve vzájemných dopisech ze dne 13. a 14. září 1923 nevzešlo ještě pro žalovaného zástavní právo z nedostatku předpokladů §u 451 a 452 obč. zák. Není však správným jeho názor, že proto, že žalobkyně byla dle tohoto prohlášení povinna vydati věci žalovanému za účelem splnění smlouvy a zřízení zástavy, nemůže se tomu brániti, by žalovaný si neopatřil jiným způsobem toto zástavní právo, a že proto jí nepřisluší právo, nedopouštějící výkonu exekuce, ježto její vlastnické právo jest v poměru k žalovanému smluvně obmezeno tímto osobním závazkem, takže musí

strpěti, by žalovaný došel realizací těchto věcí zaplacení své pohledávky. Naopak jsou zde předpoklady pro úspěšnou žalobu ve smyslu §u 37 ex. ř. Dle tohoto zákonného předpisu může třetí osoba podatí proti exekuci odpor, tvrdí-li, že ku předmětu dotčenému exekucí má právo, jež nedopouští výkonu exekuce. Účelem žaloby dle §u 37 ex. ř. jest tedy ochrana takových práv proti újmám, jež jim hrozí z vedení exekuce proti jiné osobě jako povinné. Touto třetí osobou jest rozuměti každou osobu, různou od osoby povinného. Může jí býti tudíž i ten, kdo jest spoludlužníkem povinného, ba i ten, kdož jako spoludlužník jest uveden v rozsudku, jen pokud proti němu nebyla povolena exekuce, poněvadž exekuce může se provésti jen proti tomu, proti komu byla povolena. Zákon dopouští z praktických důvodů, by exekuční zájem byl proveden na všech věcech, jež jsou v moci povinného, pokud nejsou z exekuce vyloučeny (§ 253 první odstavec a § 250 až 252 ex. ř.). Exekucí má však vymáhající věřitel dojíti uspokojení své vykonatelné pohledávky ze jmění povinného. Proto, tvrdí-li jiné osoby při zabavování, že mají k věcem v zájemním protokolu sepsaným taková práva, jež by nedopouštěla výkonu exekuce, mají býti tyto nároky poznamenány v zájemním protokolu (§ 253 třetí odstavec ex. ř.) a k uplatnění jejich slouží žaloba dle §u 37 ex. ř. Takovým nárokem, k jehož ochraně slouží tato žaloba, jest především vlastnické právo na předmětech vzatých do exekuce, jež činí výkon exekuce na nich nepřipustným. Toto právo tvrdila žalobkyně, a nebylo jí ani upíráno. Proti žalobkyni nebyla však exekuce povolena, neboť žalovaný si proti ní ani nevydobil ještě exekučního titulu. Jest tedy nepřipustno, by žalovaný došel uspokojení své, jen proti manželu žalobkyně vykonatelné pohledávky exekucí, povolenou pouze proti němu. Může-li ochrany dojíti touto žalobou i ten, kdo jest spoludlužníkem povinného, nebo dokonce jako takový byl poznačen již v exekučním titulu, nebo ten, proti němuž exekuční titul působí již mocí zákona, jenž však není povinným, protože nebylo dosud proti němu dosaženo povolení exekuce, může tím méně úspěšná žaloba býti odpírána žalobkyni v tomto případě. K odůvodnění tohoto odepření žalobního úspěchu se uvádí, že žalobkyně podepsala prohlášení svého manžela ze dne 14. září 1923, s jehož obsahem byla prý srozuměna. Domnívá-li se však žalovaný, že i proti ní nabyt nároku na splnění závazku a vydáním věcí na zřízení zástavy, musil by teprve žalobou zjednatí tomuto nároku průchod a, nabyv takto zástavního práva, uplatniti je pak dle §u 461 obč. zák. S obejitím toho všeho nemůže však žalovaný tak učiniti na základě rozsudku proti manželu žalobkyně. Žalobkyně, jsouc osobou třetí při vedení exekuce, prokázala v tomto sporu taková práva na zabavených předmětech, jež činí vedení exekuce nepřipustným.

Čís. 6327.

Nesprávné doručení platební záповědi (§ 295 ex. ř.) finanční prokuraturě (na místě úřadu poukazujícím plat) jest napraveno tím, že přijala záповěď a podala proti ní rekurs ve věci samé.

Návrh na povolení exekuce zabavením dlužníkovy pohledávky proti